Základní škola Jablonec nad Nisou, Pasířská 72, příspěvková organizace
Pasířská 72
466 01 Jablonec nad Nisou
Tel./fax: 484 846 334, 731 449 104, e-mail:sekretariát@zspasirskajbc.cz, IČ: 72 74 29 50

KONCEPCE PÉČE O NADANÉ ŽÁKY

Úvod – citace:

Pojmy nadání a mimořádné nadání nejsou ve školském zákonu ani v navazujících prováděcích předpisech blíže vymezeny. Ve Vyhlášce 73 se pouze uvádí, že mimořádně nadaným je jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech. Zjišťováním mimořádného nadání jsou pověřena školská poradenská zařízení. V odborné literatuře je nadání obvykle definováno jako vrozená dispozice podávat v určité oblasti za příznivých podmínek nadprůměrné výkony. Z populačního ročníku bývá za nadané většinou označováno 10–15 % jedinců s nejlepšími dispozicemi, resp. výkony v dané oblasti a na stejném normativním principu je založeno i vymezení skupiny mimořádně nadaných jako 2 % jedinců s nejlepšími dispozicemi/výkony.

Úvaha

Práce s nadanými žáky je velmi náročnou a důležitou součástí učitelské profese. Zatímco vzdělávání žáků se zdravotním postižením, resp. žáků sociálně znevýhodněných je věnována v našich školách zvýšená pozornost, problematika nadaných dětí není v popředí zájmu širší pedagogické veřejnosti, přestože právě nadaní žáci vyžaduji specifické vzdělávací přístupy. Nadané děti se již od útlého věku projevují svými jazykovými schopnostmi, častým kladením otázek, zpochybňováním názorů dospělých a jiných autorit, kladením otázek „na tělo“, netrpělivostí vůči méně chápavým; bývají iniciátory a organizátory her a aktivit a mají větší zájem o alternativní zdroje informací, zajímají se o dění ve společnosti, rádi diskutují s dospělými, vymýšlejí složitější pravidla, mají rozvinutý smysl pro humor a běžné činnosti ve výuce je nudí, neboť je hravě zvládají. ***Některé nadané děti mohou v oboru, o který se živě zajímají, předčit svými znalostmi i samotné učitele***.

Nadané děti nejsou vždy bezproblémové, mohou být i sociálně nekonformní, tj. nejen vyrušují, ale vstupují do konfliktů s vrstevníky i autoritami. ***Rozvíjet nadané dítě však není elitářské – je nutností – předcházíme tím i mnohým komplikacím a problémům. Přehlížení nadaných dětí, zejména v počátcích školní docházky, může mít dalekosáhlé důsledky na jeho další harmonický a psychický vývoj a jeho celoživotní postoj ke vzdělávání. V takovém případě se může stát, že se naučí spojovat pojem chytrý s pojmem jednoduché, snadné, ale nudné.*** Později můžeme zjistit, že takové dítě již není schopné vyvinout patřičné úsilí a snahu, aby zvládlo již obtížnější problémy ve vyšších třídách. Ztrácí v takových chvílích své sebevědomí, neúspěchy ponese mnohem hůře a začne se vyhýbat sebemenšímu selhání a škole samotné.

<u>Koncepce se stanovenými prioritami:</u>

V základní škole vytváříme materiální, organizační a tvůrčí podmínky pro stimulaci a rozvoj nadání a talentu:

I. Identifikace nadaných žáků
- využití podkladů z testování MENSy
- další spolupráce s Mensou v souladu s pravidly členství v Mense – „Škola spolupracující s Mensou“, dětská Mensa;

Tel./fax: 484 846 334, 731 449 104, e-mail:sekretariát@zspasirskajbc.cz, IČ: 72 74 29 50

- využití dostupných diagnostických nástrojů pro identifikaci nadaných dětí (aktivní vyhledávání a vytváření příležitostí k identifikaci, rozvoji a uplatnění nadání),
- pravidelné testování žáků v Mense v souladu s pravidly stanovenými pro školy spolupracující s Mensou (1x za dva roky).

II. **Stanovení odpovědných osob, jejich náplň práce a pravomoce,** tzv. funkce koordinátora podpory nadání:
- 1. st. – Mgr.Tereza Makuševová,
- 2.st. – Mgr. Vladimír Drábek.

III. **Kvalitní propagace péče o nadané děti na webových stránkách školy** – sekce „Nadané děti“ na www.zspasirskajbc.cz.

IV. **Aktivní spolupráce s Mensou** – aktivní účast na vybraných akcích Mensy, nabídka vybraných akcí Mensy v našem regionu pro rodiče prostřednictvím webových stránek školy.

V. **Vzdělávání koordinátorů a vybraných jiných pedagogických pracovníků** v této oblasti.

VI. **Poskytování zpětné vazby a průběžné monitorování a evaluaci systému péče o nadané žáky** (pravidelné schůzky koordinačního týmu).

VII. Vytváření materiálních podmínek pro péči o nadané žáky:
- využití digitálních učební zdroje (www.nidv.cz, www.rvp.cz, www.nuv.cz, www.talentovani.cz, www.nadanedeti.cz, www.nadanedite.cz, www.proskoly.cz, www.fortIQ.cz);
- využití placených celoročních přístupů na www.proskoly.cz a na www.fortIIQ.cz (didaktické a metodické materiály, pracovní listy);
- postupné vytváření školní knihovničky materiálů, učebnic a pracovních listů.

VIII. **Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a školním speciálním pedagogem.**

IX. **Podpora účasti nadaných žáků ve všech soutěžích a olympiádách** – využití případné podpory z programu Excellence.

X. **Aktivní práce „klubů nadaných dětí“ pod vedením obou koordinátorů péče o nadané děti.**

Mgr. Jiří Vondráček, ředitel školy

1.9.2017

Příloha

Citace ze zákona a vyhlášky

Školský zákon:

§ 17 ***Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů***

- *(1) Školy a školská zařízení vytvářejí podmínky pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů.*
- *(2) K rozvoji nadání dětí, žáků a studentů lze uskutečňovat rozšířenou výuku některých předmětů nebo skupin předmětů. Třídám se sportovním zaměřením nebo žákům a studentům vykonávajícím sportovní přípravu může ředitel školy odlišně upravit organizaci vzdělávání.*

Tel./fax: 484 846 334, 731 449 104, e-mail:sekretariát@zspasirskajbc.cz, IČ: 72 74 29 50

- *(3) Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka na žádost **jeho zákonného zástupce,** a mimořádně nadaného zletilého žáka nebo studenta na jeho žádost přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Součástí žádosti žáka, který plní povinnou školní docházku, je vyjádření školského poradenského zařízení a registrujícího poskytovatele zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost (dále jen "registrující lékař. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.*

§ 18 Individuální vzdělávací plán

- *Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit nezletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému žákovi nebo studentovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ve středním vzdělávání nebo vyšším odborném vzdělávání může ředitel školy povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu i z jiných závažných důvodů.*

§ 19

Ministerstvo stanoví vyhláškou (je jí Vyhl. č.27/2016 Sb.)

k) pravidla a náležitosti zjišťování vzdělávacích potřeb nadaných dětí, žáků a studentů, úpravu organizace, přijímání, průběhu a ukončování jejich vzdělávání a podmínky pro přeřazování do vyššího ročníku.

Vyhl. č.27/2016 Sb.

ČÁST ČTVRTÁ
VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH ŽÁKŮ

§ 27

Nadaný a mimořádně nadaný žák

(1) Za nadaného žáka se pro účely této vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

(2) Za mimořádně nadaného žáka se pro účely této vyhlášky považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

(3) Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

(4) Pro nadané žáky může ředitel školy vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech.

(5) Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku.

Tel./fax: 484 846 334, 731 449 104, e-mail:sekretariát@zspasirskajbc.cz, IČ: 72 74 29 50

(6) Nadaní žáci se mohou se souhlasem ředitelů příslušných škol současně vzdělávat formou stáží v jiné škole stejného nebo jiného druhu.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

§ 28

(1) Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

(2) Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

(3) Individuální vzdělávací plán obsahuje

a) závěry doporučení školského poradenského zařízení,

b) závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost,

c) údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi,

d) vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek,

e) seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů,

f) určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka,

g) personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a

h) určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

(4) Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu po zahájení vzdělávání mimořádně nadaného žáka ve škole, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

(5) Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zajišťuje ředitel školy. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, případně školským zařízením, a žákem a dále zákonným zástupcem žáka, není-li žák zletilý.

§ 29

(1) Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, není-li žák zletilý, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

(2) Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy.

(3) Pro změny v individuálním vzdělávacím plánu se použijí obdobně ustanovení týkající se zpracování individuálního vzdělávacího plánu, seznámení s ním, poskytování vzdělávání podle něho a vyhodnocování jeho naplňování

(4) Vzor individuálního vzdělávacího plánu je uveden v příloze č. 2 k této vyhlášce.

Tel./fax: 484 846 334, 731 449 104, e-mail:sekretariát@zspasirskajbc.cz, IČ: 72 74 29 50

Přeřazení do vyššího ročníku

§ 30

(1) Ředitel školy může přeřadit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

(2) Komise je nejméně tříčlenná a tvoří ji vždy

a) předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel,

b) zkoušející učitel, kterým je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti; v prvním až pátém ročníku základního vzdělávání vyučující daného ročníku, a

c) přísedící učitel, kterým je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti.

(3) Termín konání zkoušky stanoví ředitel školy v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví ředitel školy náhradní termín zkoušky.

(4) Žák může v 1 dni skládat jen 1 zkoušku.

§ 31

(1) Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky podle § 30 odst. 1 s ohledem na věk žáka. Zkouška ověřuje vědomosti a dovednosti umožňující žákovi plynulý přechod do vyššího ročníku a je zaměřena na jednotlivý předmět nebo vzdělávací oblast.

(2) Výsledek zkoušky určí komise hlasováním. V případě rovnosti hlasů rozhodne hlas předsedy.

(3) O zkoušce se pořizuje protokol, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

(4) Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka.

(5) Za neabsolvovaný ročník nebude žákovi vydáno vysvědčení. V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.